

Handläggare
Jarina Edlund
08-508 26 094**Till**
Trafiknämnden
2018-05-24

Effekterna av införande av avgift för parkering med stöd av tillstånd för rörelsehindrade.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets redovisning gällande effekterna av införande av avgift för de som parkerar med stöd av tillstånd för rörelsehindrade.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefFredrik Alfredsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stad införde avgift på parkeringsplatser reserverade för rörelsehindrade den 1 september 2016. Personer med parkeringstillstånd för rörelsehindrade fick möjlighet att ansöka om reducerad parkeringsavgift till 500 kr per år. Parkeringstillstånd för rörelsehindrade ger även rätt till uppställning på parkeringsförbud under viss tid. Denna tid ändrades från den lokala bestämmelsen om 24 timmar till riksbestämmelsen om 3 timmar, samtidigt som övriga förändringar.

Kontorets bedömning är att ändringarna har lett till minskade incitament att åberopa falska parkeringstillstånd för rörelsehindrade till stöd för sin uppställning på avgiftsbelagd parkeringsplats samt ökad tillgänglighet på parkeringsplatser för dem med parkeringstillstånd för rörelsehindrad.

Bakgrund

Trafiknämnden fattade 2015-12-10 utredningsbeslut om plan för gatuparkering och beslutade att sända ärendet på remiss till 118

Trafikkontoret
TillståndFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 094
Växel 08-508 27 200
jarina.edlund@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

olika organisationer. 55 organisationer svarade. Förslagen reviderades i vissa delar efter remisstiden och trafiknämnden fattade 2016-04-14 beslut om införande av plan för gatuparkering.

I det ursprungliga förslaget till plan för gatuparkering föreslogs att:

- längsta tiden för parkering på parkeringsförbud skulle ändras från 24 timmar till 3 timmar och på så sätt anpassa regleringen till de rikstäckande bestämmelserna som finns i Trafikförordningen och som gäller i stora delar av övriga landet.
- parkering på parkeringsplatser för rörelsehindrade skulle avgiftsbeläggas, med möjlighet till en lägre avgift på all avgiftsbelagd parkering på gatumark inom staden för 300 kr per månad för personer som har parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Den lägre avgiften gäller för dem som ansöker om och beviljas dispens från ordinarie taxa för parkering. Möjligheten att ansöka om dispens skulle inte vara exklusiv för tillstånd från Stockholms kommun utan omfatta samtliga tillstånd utgivna inom EU.

Efter remissen reviderades förslaget i vissa delar. Bland annat sänktes den reducerade kostnaden:

- personer som har parkeringstillstånd för rörelsehindrade har möjlighet att ansöka om reducerad parkeringsavgift för en kostnad av 500 kr per år. Den lägre avgiften gäller för dem som beviljas dispens från ordinarie taxa och ger rätt att parkera på all avgiftsbelagd parkering på gatumark i Stockholm.

Kommunfullmäktige antog parkeringsstrategin 2016-06-27, godkände plan för gatuparkering samt fastställde avgifter enligt förslaget ovan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av trafikkontoret och har redovisats för trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor.

Trafikkontorets synpunkter

Ökning av utländska tillstånd

Under de senaste 10-15 åren har antalet tillstånd för rörelsehindrade som används i Stockholm ökat. Att parkera med stöd av ett tillstånd var ekonomiskt fördelaktigt då parkering kunde ske helt gratis och under 24 timmar i sträck, enligt det regelsystem som Stockholms

stad tillämpade. Många bilar parkerades med stöd av tillstånd utfärdade i andra EU-länder. Av dessa bilar var endast en liten del utlandsregistrerade, medan det stora flertalet var svenskregistrerade. Vissa av tillstånden från andra EU-länder kunde påvisas vara förfalskade, och en stor mängd tillstånd misstänktes vara förfalskade. Det är nästintill omöjligt att kontrollera äktheten i ett tillstånd utfärdat i ett annat EU-land, bland annat eftersom alla EU-länder (liksom Sverige) sekretessbelägger uppgifter om vem som innehar parkeringstillstånd för rörelsehindrad. Trafikkontoret försökte vid flera tillfällen kontakt med myndigheter i andra EU-länder utan att få något svar.

Under hösten 2014 genomförde kontoret en undersökning där parkeringsvakter fick notera antalet utländska tillstånd. Undersökningen genomfördes, med få undantag, på de avgiftsbelagda gatorna i innerstaden och ca 740 unika utländska tillstånd identifierades. Cirka 95% av dessa användes i svenskregistrerade fordon.

Svenska tillstånd

Även med svenska tillstånd fanns indikationer på att det förekom missbruk, t ex nyttjande av stulna tillstånd eller att anhöriga använder tillståndet som stöd för sin parkering. Det förekom även att personen som hade tillståndet avlidit och släktingar fortsatte att använda det. Missbruket var dock svårt att beivra.

Plan för gatuparkering

Ovanstående problem ledde till att parkeringsutrymmet blev än mer ansträngt, och de med berättigat behov att använda parkering för rörelsehindrade tillstånd fick svårare att hitta en ledig parkeringsplats. Missbruket urholkade också tilltron till systemet.

För att komma åt problemen med förfalskade tillstånd och en eventuell andrahandsmarknad med stulna tillstånd, samt för att frigöra parkeringsplatser för dem med verkliga behov, föreslog kontoret ett införande av avgift för de som parkerar med stöd av ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Samtidigt skapades en möjlighet att ansöka om en dispens vilket ger innehavaren rätt att parkera till en reducerad avgift.

Dispens beviljas till alla innehavare som kan styrka att de har ett giltigt parkeringstillstånd, oavsett kommun eller land. Sökanden kan anmäla flera fordon på sin dispens. Den lägre avgiften tillsammans med parkeringstillståndet och anmält fordon ger rätt att parkera på all avgiftsbelagd parkering på gatumark i Stockholm. Genom att

betala engångsavgiften behöver inte tillståndsinnehavaren betala ytterligare avgift för parkeringen.

Effekter av de ändrade bestämmelserna

För att följa upp effekterna av de nya reglerna gjordes under hösten 2017 en parkeringsundersökning. Undersökningen är baserad på ögonblicksobservationer av rätt- och feluppställda fordon under dagtid, inom ett område av 450 stycken slumpmässigt utvalda kvarter i innerstaden. I samband med undersökningen kontrollerades samtliga fordon parkerade med parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Mätningen visade 11 observationer av utländska tillstånd som parkerat med stöd av tillståndet. Detta ska jämföras med de ca 740 (unika) tillstånd som observerades under hösten 2014. Under mätningen var 8 fordon som åberopade utländskt tillstånd för rörelsehindrade rättparkerade och erlade parkeringsavgift.

För övrigt kunde konstateras att 97 % som parkerar på en parkeringsplats reserverad för rörelsehindrade använder sig av tillstånd utfärdade i Sverige. Vidare framkom att merparten, 74 %, av de som parkerar med stöd av parkeringstillstånd för rörelsehindrad väljer att parkera på en parkeringsplats som är reserverade för denna grupp.

I Stockholms kommun finns per sista mars 5220 giltiga parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Av alla tillståndshavare i Stockholm nyttjar 56 % den reducerade avgiften.

Även tillståndshavare från andra kommuner nyttjar den reducerade avgiften. Över 30 % procent av de med reducerad avgift är folkbokförda i andra kommuner än Stockholm.

Kontoret har sedan ändringarna tillskapat fler reserverade parkeringsplatser för rörelsehindrade, främst i ytterstaden. Inom taxeområde 4 och 5 fanns endast ett fåtal sådana platser, eftersom parkering i dessa områden tidigare inte var avgiftsbelagd. Sedan september 2016 har kontoret inrättat 350 nya reserverade platser på gatumark. Det finns idag totalt 1737 parkeringsplatser reserverade för rörelsehindrade på gatumark i Stockholm.

Eftersom tiderna på avgiftsbelagda parkeringar ändrats i innerstaden har även parkeringsförbuden och övrig reglering på gatorna anpassats. Det innebär att ca 400 lokala trafikföreskrifter med parkeringsförbud har fått utökad parkeringsförbudtid med 2 timmar på morgonen och 2 timmar på kvällen samt lördag 11-17.

Tillgänglighet till kantstensparkering under kortare tid har således ökat, eftersom det är tillåtet att parkera upp till 3 timmar på parkeringsförbud med stöd av parkeringstillstånd för rörelsehindrad.

Kontorets bedömning är att missbruket med utländska tillstånd i princip har försvunnit från Stockholms gator, att en eventuell andrahandsmarknad på stulna tillstånd har eliminerats, att det har blivit enklare att hitta en parkeringsplats reserverad för rörelsehindrade och att det blivit lättare att komma åt kantstensparkering för kortare ärenden.

Jämställdhetsanalys

Kontoret har tagit fram statistik på antal utfärdade parkeringstillstånd för rörelsehindrade inom Stockholms kommun. Statistiken visar att i genomsnitt 58 % av förare med tillstånd för rörelsehindrade utfärdat i Stockholms kommun är män. Mot bakgrund av ovanstående nyttjas troligtvis de reserverade parkeringsplatserna för rörelsehindrade av fler män än kvinnor. Jämställdhet i transportsystemet handlar dock inte om att mäns och kvinnors beteende ska vara lika, utan att båda könen ska ha samma möjligheter.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden godkänner kontorets redovisning av effekterna av införande av avgift för parkering med stöd av tillstånd för rörelsehindrade.

Slut